

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu o pozwolenie na utworzenie na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie studiów na kierunku język angielski w biznesie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.28.2022.3.SG

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 344/2022 z dnia 19 maja 2022 r., dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu o pozwolenie na utworzenie na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie studiów na kierunku język angielski w biznesie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.28.2022.3.SG

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie studiów na kierunku język angielski w biznesie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 uchwały nr 344/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 19 maja 2022 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Koncepcja kształcenia nie została skonsultowana z pracodawcami w celu zdiagnozowania potrzeb lokalnego rynku pracy.

Według koncepcji studiów, połączenie dwóch obszarów: językoznawstwa oraz nauk o zarządzaniu odpowiada na potrzeby pojawiające się w szeroko pojętym świecie biznesu. Uczelnia wykorzystuje w tym zakresie jednoroczną prognozę wynikającą z dostępnego w Internecie Barometru Zawodów, według którego lokalne i europejskie otoczenie gospodarcze poszukuje „wysoko wykwalifikowanych sprzedawców”, absolwentów gotowych do pracy jako „magazynier, spedytor, logistyk, kierownik sprzedaży”, „na stanowiskach menadżerów w branży magazynowej” oraz w sektorze związanym „z technologiami wykorzystania energii wiatru oraz biomasy”. Uczelnia co prawda łączy pozytywne opinie o programie studiów ze strony pracodawców deklarujących przyjęcie studentów na praktyki zawodowe, jednak opinie te są utrzymane w tonie ogólnym i nie zawierają konkretnych

wniosków lub propozycji wskazujących na realne zaangażowanie tej grupy interesariuszy we współtworzenie koncepcji kształcenia i projektowanie programu studiów. Załączone opinie pracodawców powielają te same treści, nie zawierają sugestii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i ograniczają się do ogólnikowego wyrażenia poparcia dla utworzenia kierunku.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła informacje dotyczące wyników analizy potrzeb lokalnego rynku pracy na podstawie raportu Agencji Rozwoju Metropolii Szczecińskiej i firmy Antal *Kapitał ludzki i perspektywy szczecińskiego rynku pracy* (2022). Uczelnia zestawiała najistotniejsze dla wnioskowanego kierunku wnioski płynące z raportu, który stanowi załącznik 2 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Dodatkowo w załączniku 3 przedłożono „nową opinię przedstawiciela biznesu potwierdzającą słuszność przyjętej koncepcji na wnioskowanym kierunku”. W opinii tej pracodawca wyraża zainteresowanie absolwentem, który „łączy wiedzę i umiejętności filologiczne w zakresie komunikacji w języku angielskim z wiedzą merytoryczną z zakresu ekonomii, gospodarki i biznesu”. Ponownie przedstawiono list referencyjny Północnej Izby Gospodarczej (załącznik 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy).

Stanowisko Prezydium PKA

Argumentacja dotycząca perspektyw szczecińskiego rynku pracy nie zawiera informacji, w jaki sposób wnioskowany kierunek konkretnie może wpisać się w aktualne trendy gospodarcze. Przywołany ponownie list referencyjny Północnej Izby Gospodarczej oraz nowy list referencyjny firmy działającej w Szczecinie pozostają na dużym poziomie ogólności, co nie wskazuje na zaangażowanie otoczenia społeczno-gospodarczego we współtworzenie koncepcji kształcenia i projektowanie programu studiów. Listy referencyjne wyrażają jedynie ogólną aprobatę dla pomysłu, aby przyszli pracownicy posługiwali się językiem angielskim, a zarazem mieli ogólne rozeznanie w ekonomii, gospodarce i biznesie. Taka argumentacja nie jest przekonująca także dlatego, że nabycie kompetencji językowych w zakresie potrzebnym do wykonywania zawodu nie wymaga studiów filologicznych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

2. Nieprecyzyjna koncepcja kształcenia.

Koncepcja kształcenia wskazuje na szeroki zakres sektorów gospodarki, w których absolwent może podjąć zatrudnienie. Absolwent kierunku język angielski w biznesie może podjąć pracę „w międzynarodowych korporacjach, przedsiębiorstwach i organizacjach o wszelkich profilach, w tym z branży logistycznej, międzynarodowych instytucjach finansowych, bankach, ale również w firmach krajowych współpracujących z zagranicą, zajmujących się handlem zagranicznym, eksportem, importem, w polskich przedstawicielstwach firm zagranicznych, placówkach dyplomatycznych, ale również w firmach szkoleniowych i instytucjach edukacyjnych”. Temu opisowi nie w odpowiada zakres celowego kształcenia na kierunku, w którym kładzie się nacisk na zawód „tłumacza tekstów specjalistycznych lub biznesowych, jak również menedżera biegle władającego językiem angielskim”. Absolwent specjalności *business translation* ma „tłumaczyć teksty specjalistyczne z różnych dziedzin życia

gospodarczego i biznesowego oraz edytować teksty”, ale być też gotowy do pracy „na stanowisku specjalisty w międzynarodowych podmiotach gospodarczych (np. w branży spedycji czy logistyki) w związku z koniecznością przygotowywania wszelkiej dokumentacji (umowy, kontrakty, zlecenia) w wersjach dwujęzycznych, jak również przy kontaktach biznesowych z kontrahentami”, zaś absolwent specjalności *Business English with German* – móc znaleźć zatrudnienie jako „konsultant językowy, pracownik centrum usług wspólnych, specjalista z zakresu spedycji i logistyki, specjalista ds. obsługi kluczowych klientów, menedżer projektów międzynarodowych, specjalista w dziale księgowości, kadr i płac i wiele innych”. Koncepcja kształcenia odnosi się do nieprecyzyjnie określonego katalogu zawodów i gałęzi gospodarki, wyrażającego się w określeniach typu „i wiele innych” lub „i tym podobnych”. Koncepcja kształcenia nie zakłada docelowego poziomu kompetencji językowych w zakresie języka niemieckiego.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż „Możliwości zatrudnienia będą nieco inne, w zależności od ukończonej specjalności” i przedstawia możliwe miejsca pracy dla absolwentów obydwu specjalności: *Business Translation* oraz *Business English with German*. Wnioskodawca informuje ponadto, iż absolwent specjalności *Business English with German* osiągnie kompetencje językowe w zakresie języka niemieckiego na poziomie B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. W podsumowaniu Uczelnia przywołuje raport CPL Jobs pt. Salary Guide 2019, który „podaje, że dobra znajomość języka angielskiego i drugiego języka może być świetną przepustką do kariery, a co za tym idzie dobrych zarobków”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia uzupełniła informację na temat docelowego poziomu kompetencji językowych w zakresie języka niemieckiego wyłącznie dla specjalności *Business English with German*. Opis perspektyw absolwenta wnioskowanego kierunku na rynku pracy skupia się na możliwych miejscach zatrudnienia i dobrych zarobkach, a nie na zawodach, jakie absolwent może wykonywać. Koncepcja kształcenia odnosi się zatem nadal do nieprecyzyjnie określonego katalogu zawodów. W odniesieniu do specjalności *Business Translation* pojawia się jeden raz słowo „tłumacz”. W opisie perspektyw zawodowych dla specjalności *Business English with German* nie pojawia się żadna nazwa zawodu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

3. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych nie odpowiada koncepcji kształcenia. Zgodnie z koncepcją kształcenia kompetencje absolwenta kierunku mają przede wszystkim charakter biznesowy: prowadzenie spotkań biznesowych, przeprowadzanie prezentacji o charakterze profesjonalnym, prowadzenie negocjacji i rozmów z obcokrajowcami, jak również zarządzanie korespondencją handlową w języku angielskim. Absolwent ma mieć wiedzę biznesową z zakresu zarządzania, marketingu, prawa i ekonomii. Przyporządkowanie kierunku w 73% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo jest niewłaściwe, ponieważ błędnie identyfikuje podbudowaną teoretycznie wiedzę w tej dyscyplinie z operacyjną wiedzą dotyczącą systemu języka i reguł

poprawności posługiwania się nim. Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny jest uzasadnione tylko wówczas, jeżeli dana dyscyplina stanowi jeden z podstawowych elementów, na których konstruowana jest koncepcja kształcenia i odnosi się do dyscyplin, w zakresie których studenci osiągają wiedzę odnoszącą się do obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, w dyscyplinach naukowych tworzących podstawy teoretyczne kierunku, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem. Zgodnie z koncepcją kształcenia absolwenci uzyskują biegłość w posługiwaniu się językiem angielskim w mowie i piśmie w sytuacjach ogólnych oraz zawodowych na poziomie C1 ESOKJ. Tak więc mowa tu o wyłącznie operacyjnej wiedzy dotyczącej systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim, a nie o podbudowanej teoretycznie wiedzy w dyscyplinie naukowej językoznawstwo.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia uznała słuszność zarzutu i dokonała korekty przypisania kierunku do dyscyplin naukowych. „Uwzględniając argument, że kompetencje absolwenta kierunku mają w dużej części charakter biznesowy zwiększony został udział dyscypliny naukowej nauki o zarządzaniu i jakości. Dyscypliną wiodącą wciąż pozostaje językoznawstwo z udziałem 51% pkt. ECTS”. Dyscyplinę uzupełniającą stanowią nauki o zarządzaniu i jakości (49% punktów ECTS). Przedłożono zestawienie zajęć przypisanych do dyscypliny wiodącej, przy czym procentowy udział dyscypliny językoznawstwo różni się nieznacznie w przypadku obydwu specjalności: dla *Business Translation* wynosi 51,32%, a dla *Business English with German* – 53,44%. Uczelnia wyjaśnia ponadto, iż „Zgodnie z założeniami kierunek ma wykształcić specjalistów od praktycznego języka biznesowego, a nie teoretyków językoznawstwa. Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu jest uczelnią o profilu praktycznym i dlatego w koncepcji kształcenia główny nacisk położono na praktyczne umiejętności językowe”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia dokonała korekty przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, która niweluje istoty zarzutu. Z odpowiedzi Uczelni na zarzut wynika jednoznacznie, że językoznawstwo nie odgrywa roli wiodącej, a jedynie subsydiarną, w koncepcji kształcenia na wnioskowanym kierunku. Skorygowane przyporządkowanie nadal opiera się na błędnej identyfikacji podbudowanej teoretycznie wiedzy w dyscyplinie językoznawstwo z operacyjną wiedzą dotyczącą systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

4. Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się nie w pełni odpowiadają koncepcji kształcenia.

Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się zakładają przygotowanie do wykonywania zawodu „nauczyciela języka biznesu” i „nauczyciela języka obcego w środowisku korporacyjnym”, czego nie zakłada koncepcja kształcenia, nie zakładają natomiast ujętych w koncepcji kształcenia kompetencji związanych z zatrudnieniem absolwenta jako pracownika centrum usług wspólnych, specjalisty z zakresu spedycji i logistyki, specjalisty ds. obsługi

kluczowych klientów, menedżera projektów międzynarodowych, czy specjalisty w dziale księgowości, kadr i płac.

Efekty uczenia się powiązane z charakterystyką P6S_WG Polskiej Ramy Kwalifikacji nie są też specyficzne dla kierunku, ponieważ nie opisują zakresu osiągniętej wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, lecz odnoszą się do niewymienionych z nazwy „dyscyplin naukowych, których przedmiotem zainteresowania jest język angielski i/lub kraje angielskojęzyczne”, „wybranych dziedzin nauk społecznych” lub „nauk humanistycznych i społecznych”. Na przykład o wiedzy z zakresu językoznawstwa mówi wprost tylko jeden efekt. Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się nie zakładają poziomu docelowego dla języka niemieckiego, który wynika jedynie z efektów szczegółowych.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia uznaje zarzut i przedstawia skorygowane efekty uczenia się dla wnioskowanego kierunku. Uczelnia stwierdza, iż w wyniku dokonanych zmian żadne efekty uczenia się nie zakładają przygotowania do wykonywania zawodu „nauczyciela języka biznesu” i „nauczyciela języka obcego w środowisku korporacyjnym”. Ponadto „doprecyzowano zakładany poziom docelowy dla drugiego języka obcego, czyli języka niemieckiego w przypadku wnioskowanego kierunku”.

Stanowisko Prezydium PKA

Analiza dokumentacji zawartej we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wskazuje na to, że Uczelnia usunęła odniesienia do zawodu nauczyciela z katalogu efektów uczenia się. Skorygowane efekty nadal nie zakładają jednak ujętych w koncepcji kształcenia kompetencji związanych z zatrudnieniem absolwenta jako na przykład specjalisty z zakresu logistyki, handlu zagranicznego i dyplomacji. Językoznawstwo pojawia się obecnie w dwóch efektach uczenia się, w tym w efekcie JAwb_W10 „absolwent zna i rozumie wybraną terminologię, pojęcia, metody i teorie z zakresu językoznawstwa ogólnego oraz przekładoznawstwa, w tym zwłaszcza różne poziomy struktury języka”. Efekt ten został przedstawiony jako kierunkowy, choć zostanie osiągnięty tylko przez absolwentów jednej z dwóch specjalności oferowanych na wnioskowanym kierunku. Tym samym działanie naprawcze okazało się nieskuteczne. Druga dyscyplina naukowa, do której przypisano kierunek w wymiarze 49% punktów ECTS, a mianowicie nauki o zarządzaniu i jakości, została przywołana tylko raz – w opisie efektu JAwb_W02 „absolwent zna i rozumie oraz charakteryzuje kluczowe pojęcia i zagadnienia wybranych dyscyplin nauk społecznych – takich jak ekonomia i finanse, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o zarządzaniu i jakości czy nauki o prawie – w stopniu pozwalającym na dokonywanie tłumaczeń tekstów użytkowych z zakresu tych dyscyplin oraz efektywne działanie w międzynarodowym środowisku pracy”. W opisie tego efektu wymienione zostały ponadto trzy inne dyscypliny z dziedziny nauk społecznych. W efekcie JAwb_U03 określono poziom docelowy dla drugiego języka, nie precyzując, o jaki konkretny język chodzi: „absolwent potrafi biegle porozumiewać się w języku angielskim na poziomie C1 (CEFR), zwłaszcza w środowisku biznesowym, a na wybranych specjalnościach także w drugim języku obcym na poziomie B1 (CEFR), z wykorzystaniem nowoczesnych mediów i kanałów komunikacji”. Przedstawione działania naprawcze nie obejmują całości zarzutu i nie niwelują jego istoty.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

5. Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty uczenia się powiązane z charakterystyką P6S_WG pomijają wspólny dla profilu ogólnoakademickiego i praktycznego studiów komponent odnoszący się do znajomości teorii wyjaśniających złożone zależności między faktami lub zjawiskami w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek. Zgodnie z nim studenci osiągną kompetencje w odniesieniu do znajomości, terminów, słownictwa, frazeologii, rejestrów języka, różnic w wymowie głosek itd., a więc faktów i zjawisk będących przedmiotem zainteresowania językoznawstwa, ale nie wiedzy dotyczącej znajomości teorii wyjaśniających złożone zależności między tymi faktami lub zjawiskami.

Część efektów uczenia się powiązana jest jednocześnie z opisującymi rozdzielne zakresy kompetencji charakterystykami P6S_WG, odnoszącej się do wiedzy z zakresu dyscyplin naukowych, stanowiących teoretyczne podstawy kierunku i P6S_WK, odnoszącej się do kontekstu – uwarunkowań różnych rodzajów działalności naukowej związanej z kierunkiem, co prowadzi do paradoksalnej sytuacji, w której poszczególne dyscypliny naukowe stanowią kontekst same dla siebie.

W zakresie kompetencji społecznych efekty uczenia się nie opisują kompetencji odpowiadających istotnych z punktu widzenia praktycznego profilu studiów charakterystyk PRK obejmujących kompetencje społeczne w zakresie współpracy z ekspertami przy rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz dbałości o dorobek i tradycje zawodu. Stanowi to także naruszenie art. 67 ust. 2 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), ponieważ efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dn. 22 grudnia 2015 roku o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy, lecz tylko wybrane z nich.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż zmodyfikowała efekty uczenia się, uwzględniając komponent odnoszący się do znajomości teorii wyjaśniających złożone zależności między faktami lub zjawiskami w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek (JAwB_W01). „Uporządkowane zostało również powiązanie efektów uczenia się z opisującymi rozdzielne zakresy kompetencji charakterystykami P6S_WG i P6S_WK – obecnie wszystkie efekty uczenia się w zakresie wiedzy są przyporządkowane tylko do jednej charakterystyki. W aktualnym zestawie efektów uczenia się ujęte są również kompetencje społeczne w zakresie współpracy z ekspertami przy rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (JAwB_K04), współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego (JAwB_K07) oraz dbałości o dorobek i tradycje zawodu (JAwB_K05)”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia skorygowała część efektów uczenia się powiązanych jednocześnie z opisującymi rozdzielne zakresy kompetencji charakterystykami P6S_WG. Zmodyfikowano też efekty uczenia się w zakresie opisów kompetencji społecznych: współpracy z ekspertami przy

rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz dbałości o dorobek i tradycje zawodu. Ponadto zmiany w programie studiów zostały zatwierdzone stosowną uchwałą (uchwała nr 97/2022 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 7 czerwca 2022 roku w sprawie uchwalenia programu studiów dla kierunku Język angielski w biznesie I stopnia dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2022/2023 na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu), stanowiącą załącznik 10 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Nadal jednak efekty uczenia się powiązane z charakterystyką P6S_WG pomijają wspólny dla profilu ogólnoakademickiego i praktycznego studiów komponent odnoszący się do znajomości teorii wyjaśniających złożone zależności między faktami lub zjawiskami w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut częściowo pozostaje w mocy.

6. Szczegółowe efekty uczenia się są formułowane nieprawidłowo.

Szczegółowe efekty uczenia się nie zawsze odpowiadają ogólnym założonym dla kierunku efektom uczenia się. Uwzględnione na poziomie ogólnych efektów uczenia się praktyczne zastosowanie wiedzy w działalności zawodowej zanika na poziomie efektów szczegółowych, w tym w grupie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Do zastosowań wiedzy w działalności zawodowej nie odnoszą się efekty dla seminarium dyplomowego.

Szczegółowe efekty uczenia się nie zawsze zawierają konkretne odniesienia do języka angielskiego, np. dla zajęć *komunikacja biznesowa pisemna*, do dyscyplin naukowych, których przedmiotem zainteresowania jest język angielski i/lub kraje anglojęzyczne, np. *technologie informatyczne* (sic!) lub do krajów anglojęzycznych np. *koegzystencja cywilizacji i kultur w biznesie w XXI wieku*, których wymagają odpowiadające im ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się.

Szczegółowe efekty uczenia się nie zawsze odpowiadają poziomowi studiów. Na przykład efekt dla zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego: gramatyka* przewiduje, że student „wymienia, nazywa i opisuje główne części mowy”, podczas gdy odpowiadający mu efekt ogólny dotyczy znajomości zaawansowanych struktur gramatycznych.

Efekty uczenia się dla zajęć trwających kilka semestrów nie zawsze są zróżnicowane i uwzględniają progres kompetencji studentów, np. zajęcia *praktyczna nauka języka niemieckiego: sprawności zintegrowane*, która trwa przez trzy semestry.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż po analizie uwag zawartych w uchwale Prezydium PKA uznała powyższy zarzut i dokonała „przejrzenia kart zajęć, a w konsekwencji naniesione zostały korekty w szczegółowych efektach uczenia się dla poszczególnych zajęć. Zestaw wszystkich kart zajęć stanowi załącznik do niniejszego wniosku”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia wprowadziła działania naprawcze służące powiązaniu szczegółowych efektów uczenia się z kierunkowymi efektami. Trzy kierunkowe efekty uczenia się odnoszą się wprost do praktycznego zastosowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Są to:

JAwb_W01 „absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym wybrane pojęcia i zagadnienia oraz teorie wyjaśniające złożone zależności między faktami lub zjawiskami z zakresu dyscyplin naukowych takich jak językoznawstwo (stosowane), literaturoznawstwo czy nauki o kulturze i religii, pod kątem ich praktycznego zastosowania w działalności zawodowej (biznesowej) i społecznej”;

JAwb_U02 „absolwent potrafi trafnie wybierać metody i procedury w celu wykonania praktycznych zadań, w szczególności tych związanych z przekładem tekstu i komunikacją biznesową”;

JAwb_K04 „absolwent jest gotów do brania udziału w życiu gospodarczym i kulturalnym krajów angielskojęzycznych przy wykorzystaniu dostępnych mediów oraz współpracy z ekspertami przy rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych”.

Analiza kart zajęć wskazuje na to, iż w znacznej części opisów w kartach zajęć pojawia się odniesienie do efektu kierunkowego JAwb_U02, a powiązane z nim efekty szczegółowe sugerują praktyczny aspekt zdobywanych umiejętności. Skutecznie poprawiono odniesienia do zastosowań wiedzy w działalności zawodowej w karcie zajęć *seminarium dyplomowe*.

W kartach zajęć zakwestionowanych w przedmiotowej uchwale Prezydium PKA wprowadzono konkretne odniesienia do języka angielskiego i do krajów anglojęzycznych, wymagane przez odpowiadające efektom szczegółowym ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się.

Nadal jednak szczegółowe efekty uczenia się nie zawsze odpowiadają poziomowi studiów. Na przykład karta zajęć *gramatyka* (pierwszy semestr studiów) zawiera efekt G1_W1 „zna pojęcia i terminologię w języku polskim i języku angielskim używaną do opisu części mowy; wymienia, nazywa i opisuje główne części mowy”, odnoszony do efektów kierunkowych: JAwb_W10 „zna i rozumie wybraną terminologię, pojęcia, metody i teorie z zakresu językoznawstwa ogólnego oraz przekładoznawstwa, w tym zwłaszcza różne poziomy struktury języka” oraz JAwb_W13 „przywołuje zaawansowane struktury gramatyki języka angielskiego, zarówno w języku mówionym jak i pisany, w stopniu umożliwiającym dokonywanie tłumaczeń i efektywne funkcjonowanie w angielskojęzycznym środowisku pracy”. W dalszym ciągu brak korelacji pomiędzy wyższym poziomem wiedzy przewidzianym w efektach kierunkowych i niższym poziomem wiedzy widocznym w sformułowaniu odpowiadających efektom kierunkowym szczegółowych efektów uczenia się.

Podobnie jest w przypadku karty zajęć *gramatyka* (drugi semestr studiów), która zawiera efekt G2_W1 „zna zasady poprawnego posługiwania się językiem angielskim w mowie i piśmie i zasady rozbudowanych wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku angielskim”. Ten efekt szczegółowy, opisujący w sposób ogólny podstawową wiedzę, również został odniesiony do efektów JAwb_W10 i JAwb_W13, wskazujących na zaawansowaną znajomość języka angielskiego i jej teoretyczną podbudowę.

Kolejnym przykładem jest karta zajęć *analiza tekstu specjalistycznego*, zaplanowanych w piątym semestrze studiów, która zawiera efekt szczegółowy ATS_W1 „zna części mowy i zdania, idiomy, związki frazeologiczne, leksykę, logikę i strukturę występujące w danym typie tekstu”, odnoszony do efektów kierunkowych wskazujących na wyższy poziom zaawansowania: JAwb_W06 „przywołuje zaawansowane, specjalistyczne słownictwo umożliwiające funkcjonowanie w środowisku biznesowym” oraz JAwb_I_W12 „zna frazeologię języka angielskiego, ze szczególnym naciskiem na język biznesu, w stopniu zaawansowanym i przez to umożliwiającym dokonywanie tłumaczeń użytkowych i sprawne funkcjonowanie w angielskojęzycznym środowisku pracy”. O ile efekty kierunkowe wskazują na zaawansowany

poziom znajomości języka, o tyle efekt szczegółowy na taki poziom nie wskazuje. Brak korelacji pomiędzy efektem szczegółowym a kierunkowymi jest ewidentny także w tej przykładowo podanej karcie zajęć.

Nieskuteczne okazały się też działania naprawcze w odniesieniu do zróżnicowania i uwzględnienia progresu kompetencji studentów w przypadku zajęć trwających kilka semestrów, np. zajęcia *praktyczna nauka języka niemieckiego: sprawności zintegrowane*, które obejmują trzy semestry. Ponadto załączona do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy karta zajęć *PNJN język niemiecki w biznesie* (piąty semestr studiów) zawiera efekt JNNB_W1 „zna zaawansowaną specjalistyczną terminologię niemieckojęzyczną z zakresu ekonomii, biznesu”, a karta zajęć *PNJN język niemiecki w biznesie* (szósty semestr studiów) zawiera efekt JNJPB_W1 „zna specjalistyczną leksykę i frazeologię w języku niemieckim z zakresu ekonomii, biznesu oraz zasady ich doboru w zależności od kontekstu”. Różnica między analogicznymi efektami sformułowanymi w kartach zajęć przewidzianych w piątym i szóstym semestrze sugeruje obniżanie poziomu wiedzy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut częściowo pozostaje w mocy.

7. Treści programowe nie odpowiadają przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych. Harmonogram realizacji programu studiów tylko w nieznacznym stopniu obejmuje zajęcia powiązane z dyscypliną naukową językoznawstwo, jest to *wstęp do językoznawstwa*. Zajęciom tym towarzyszą rozbudowane zajęcia z praktycznej nauki języków obcych oraz języka specjalistycznego, nie są one jednak powiązane z dyscypliną naukową językoznawstwo, gdyż nie obejmują uporządkowanej i podbudowanej teoretycznie wiedzy obejmującej kluczowe zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej oraz aparatu teoretyczno-pojęciowego dyscypliny. Potwierdzają to cele określone na przykład dla zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego: konwersacja 2*, które obejmują „doskonalenie umiejętności w zakresie mówienia w języku angielskim” oraz treści programowe dla tych zajęć: życie prywatne, zawodowe, kulturalne, społeczne, polityczne. Odzwierciedleniem braku treści językoznawczych w programie zajęć praktycznej nauki języka jest wykaz literatury dla tych zajęć, który zawiera głównie podręczniki do kształcenia na kursach językowych, gramatyki dydaktyczne i słowniki. Treści programowe w przypadku tych zajęć nie są więc zgodne z aktualną wiedzą i jej zastosowaniami praktycznymi z zakresu dyscypliny językoznawstwo. Nie dotyczą bowiem wiedzy językoznawczej, lecz umiejętności językowych, które nie wymagają znajomości podstaw teoretycznych w zakresie dyscypliny naukowej, a oparte są na ogólnej znajomości podstawowych zasad gramatyki czy kompozycji tekstu pisanego.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podnosi, iż „Zgodnie z informacjami w pkt. 3 zmniejszył się udział dyscypliny wiodącej na rzecz dyscypliny naukowej nauki o zarządzaniu i jakości co potwierdza założenie w koncepcji kształcenia wykształcenia u studentów umiejętności praktycznego wykorzystania języka obcego w biznesie. Podstawowym celem kształcenia nie jest przedstawienie wiedzy na temat teoretycznych zagadnień związanych z językiem obcym, tylko zgodnie z praktycznym profilem uczelni dążenie do nabycia przez studentów biegłości w stosowaniu specjalistycznego języka obcego, w tym przede wszystkim języka angielskiego, w realizacji codziennych zadań biznesowych”.

Stanowisko Prezydium PKA

Zmiana proporcji przyporządkowania wnioskowanego kierunku do dyscyplin naukowych nie zwalnia Uczelni z obowiązku powiązania treści programowych z dyscypliną naukową językoznawstwo, która nadal – choć w mniejszym stopniu – pozostaje dyscypliną wiodącą. W programie studiów przedstawionym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy treści programowe nadal nie obejmują uporządkowanej i podbudowanej teoretycznie zaawansowanej wiedzy ani aparatu teoretyczno-pojęciowego dyscypliny wskazanych w charakterystyce II stopnia PRK: P6S_WG, choć efekty kierunkowe zaplanowane na wnioskowanym kierunku odsyłają do tej charakterystyki. Cele, treści programowe i wykaz literatury dla zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego: konwersacja 2* – wymienionych jako przykład w przedmiotowej uchwale Prezydium PKA – nadal nie odzwierciedlają treści językoznawczych w programie zajęć z praktycznej nauki języka. Treści programowe w przypadku tych przykładowo podanych zajęć nie dotyczą wiedzy językoznawczej, lecz umiejętności językowych, które nie wymagają znajomości podstaw teoretycznych w zakresie dyscypliny naukowej, a oparte są na ogólnej znajomości podstawowych zasad gramatyki czy kompozycji tekstu pisanego. Uczelnia nie podjęła zatem skutecznych działań naprawczych, a przedstawiona argumentacja nie uwzględnia charakterystyk II stopnia PRK, do których Wnioskodawca odnosi kierunkowe efekty uczenia się.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

8. Treści programowe nie odpowiadają koncepcji kształcenia.

Treści programowe nie obejmują przygotowania do wyszczególnionych w koncepcji kształcenia zawodów „specjalisty w międzynarodowych podmiotach gospodarczych (np. w branży spedycji czy logistyki)” lub jako „konsultant językowy, pracownik centrum usług wspólnych, specjalista z zakresu spedycji i logistyki, specjalista ds. obsługi kluczowych klientów, menedżer projektów międzynarodowych, specjalista w dziale księgowości, kadr i płac”.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż po analizie uwag zawartych w uchwale Prezydium PKA, uznając powyższy zarzut, dokonała „korekty w treściach programowych poszczególnych zajęć. W kartach zajęć uwzględniono zmiany odnoszące się do przygotowania studenta zgodnie z koncepcją kształcenia. Dokonane zostały również stosowne zmiany w opisie sylwetki absolwenta, które przedstawione zostały w odpowiedzi na pkt. 2. Zestaw wszystkich kart zajęć stanowi załącznik do niniejszego wniosku”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła działań naprawczych niwelujących istotę zarzutu. Koncepcja kształcenia nadal jest wadliwa, a deklaracja uwzględnienia w kartach zajęć zmian odnoszących się do przygotowania studenta zgodnie z koncepcją kształcenia nie jest poparta przekonującymi przykładami.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

9. Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały włączone zajęcia, które tych umiejętności nie kształtują.

Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały zaliczone wszystkie zajęcia prowadzone w formach aktywizujących, z których większość nie jest prowadzona w warunkach właściwych dla działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie właściwych dla tej działalności czynności praktycznych przez studentów.

Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały włączone między innymi zajęcia: *praktyczna nauka języka angielskiego i praktyczna nauka języka niemieckiego, wstęp do językoznawstwa, wstęp do przekładoznawstwa, seminarium dyplomowe, koegzystencja cywilizacji i kultur w biznesie w XXI wieku czy główne wyznaczniki globalnej kultury biznesowej w XXI wieku*. Są to zajęcia, które nie odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem, ale przede wszystkim założone dla nich efekty uczenia się i treści programowe nie zakładają wykonywania przez studentów praktycznych czynności zawodowych. W szczególności praktyczne nauczanie języka obcego nie oznacza, że na tych zajęciach wykonywane są przez studentów w adekwatnych warunkach czynności powiązane z przyszłą ścieżką zawodową. Podczas takich zajęć kształtowane są bowiem przede wszystkim ogólne umiejętności językowe, np.: pisanie, czytanie, interakcja czy mediacja i powiązane z nimi kompetencje, np. zdolność do dokonywania samooceny, wykorzystania technik samodzielnej pracy nad językiem, korzystania ze źródeł informacji, w tym również przy pomocy technologii informacyjno-komunikacyjnych. Kompetencje te wynikają wprost z Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, który stanowi ogólną ramę dla kształcenia językowego, która nie jest powiązana z praktycznym profilem studiów i kierunkiem studiów. Analiza tekstu czy też poprawne posługiwanie się strukturami języka obcego nie są praktycznymi umiejętnościami zawodowymi, lecz kompetencjami ogólnymi, na których dopiero mogą być budowane umiejętności specjalistyczne, w tym powiązane z danym zawodem.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż zgodnie z sugestią zawartą w przedmiotowej uchwale Prezydium PKA wyeliminowała następujące zajęcia z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne: *praktyczna nauka języka angielskiego, wstęp do językoznawstwa oraz praktyczna nauka języka niemieckiego: sprawności zintegrowane*. Jednocześnie Uczelnia zauważa, iż zajęcia *wstęp do teorii przekładu* w pierwotnym wniosku nie był ujęty w grupie zajęć o charakterze praktycznym. Uczelnia uznaje zajęcia *seminarium dyplomowe* w całości jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. „Celem tych zajęć jest stworzenie projektu dyplomowego o charakterze praktycznym. W założeniu projekt dyplomowy ma rozwiązywać problem praktyczny z zakresu studiowanego kierunku. Oznacza to, że podczas zajęć z *seminarium dyplomowego* oraz w trakcie tworzenia projektu kształtowane będą 14 umiejętności praktycznego wykorzystania języka obcego”. Ponadto „W przypadku zajęć: *koegzystencja cywilizacji i kultur w biznesie w XXI wieku* oraz *główne wyznaczniki globalnej kultury biznesowej w XXI wieku* władze uczelni uznają, że dotychczasowe wyliczenie liczby punktów ECTS przyporządkowanej modułom zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zgodnie z przyjętym systemem naliczania punktów ECTS jest słuszne i uzasadnione”. Uczelnia przedstawia dalej przyjęte dla tych zajęć efekty uczenia się, które

zakładają ich praktyczny charakter. Uczelnia stwierdza w konkluzji, iż „W wyniku przeprowadzonych korekt łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne wynosi 100,8 dla specjalności *Business Translation* oraz 96,1 dla specjalności *Business English with German*, co oznacza, że wciąż zachowany jest udział tych zajęć w łącznym wymiarze punktów ECTS określonym dla programu studiów na poziomie ponad 50%”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia częściowo podjęła działania naprawcze, eliminując z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne *praktyczną naukę języka angielskiego, wstęp do językoznawstwa* oraz *praktyczną naukę języka niemieckiego: sprawności zintegrowane*. Argumentacja dotycząca wliczenia do tej grupy zajęć *seminarium dyplomowego*, jak również zajęć *koegzystencja cywilizacji i kultur w biznesie w XXI wieku* oraz *główne wyznaczniki globalnej kultury biznesowej w XXI wieku*, nie jest przekonująca. Zajęcia te nie odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem, a ponadto założone dla nich efekty uczenia się i treści programowe nie zakładają wykonywania przez studentów praktycznych czynności zawodowych. Praktyczną czynnością zawodową nie jest pisanie pracy dyplomowej ani też, na przykład, omawianie wpływu geopolityki na gospodarkę i biznes lub głównych wyznaczników rozwoju cywilizacji zachodniej na drodze do współczesnej gospodarki. Po odjęciu 15 punktów ECTS przypisanych do *seminarium dyplomowego*, 2,3 punktów ECTS przypisanych do zajęć *koegzystencja cywilizacji i kultur w biznesie w XXI wieku* oraz 2,3 punktów ECTS przypisanych do zajęć *główne wyznaczniki globalnej kultury biznesowej w XXI wieku* liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne wynosi $100,8 - 19,6 = 81,2$ dla specjalności *Business Translation* oraz $96,1 - 19,6 = 76,5$ dla specjalności *Business English with German*, co oznacza, że nie jest zachowany udział tych zajęć w łącznym wymiarze punktów ECTS określonym w programie studiów na poziomie ponad 50%.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

10. Program praktyk zawodowych nie zapewnia ich prawidłowego przebiegu.

Założone dla kierunku efekty uczenia się przewidują opanowanie umiejętności posługiwania się językiem angielskim na poziomie C1 ESOKJ i językiem niemieckim na poziomie B2, tymczasem efekty uczenia się dla praktyk zawodowych nie uwzględniają tej różnicy i zakładają osiągnięcie przez studentów tych samych umiejętności w obu językach, np.: „Analizuje wdrażanie nowoczesnych rozwiązań i nowych technologii, w tym dotyczących komunikacji w języku angielskim lub niemieckim, w zarządzaniu przedsiębiorstwem” oraz „wykorzystuje swoją biegłość w posługiwaniu się językiem angielskim lub niemieckim do prowadzenia dokumentacji i korespondencji, wykonywania tłumaczeń oraz komunikacji ustnej stosując specjalistyczne słownictwo charakterystyczne dla danej dziedziny”. Jednocześnie żadne zajęcia na specjalizacji *Business English with German* nie obejmują efektów uczenia się w zakresie dokonywania tłumaczeń z języka niemieckiego lub na język niemiecki tekstów specjalistycznych w kontekście zawodowym.

Praktyki zawodowe podzielone są na cztery etapy, przy czym dla każdego z nich określono te same efekty uczenia się i treści programowe. Nie uwzględniają one progresu kompetencji

językowych studentów i na przykład już na pierwszym etapie oczekują wykonywania tłumaczeń z zastosowaniem słownictwa specjalistycznego. Program praktyk nie jest też zróżnicowany w zależności od specjalizacji i studenci specjalizacji *Business English with German* mają zgodnie z nim wykonywać czynności, do których nie zostali przygotowani na etapie poprzedzającym odbycie praktyk (“wykonywanie tłumaczeń stosując specjalistyczne słownictwo charakterystyczne dla danej dziedziny”).

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż uwzględniła uwagi zawarte w uchwale Prezydium PKA i przedstawiła aktualizację efektów uczenia się dla praktyk zawodowych oraz w zakresie programu praktyk. „Aktualnie efekty uczenia się uwzględniają różnicę w poziomie opanowania umiejętności posługiwania się językiem angielskim i niemieckim, a dodatkowo zostały uwzględnione różnice w efektach uczenia się dla dwóch odrębnych specjalności”. Uczelnia przedstawiła zestawienie różnic w sformułowaniu efektów uczenia się PrZ_U1 i PrZ_U4, zależnie od specjalności. Uczelnia stwierdza ponadto, iż „Program praktyk zawodowych został dostosowany do specyfiki poszczególnych specjalności i wyodrębnione zostały zróżnicowane czynności dotyczące umiejętności związanych z kompetencjami językowymi, tak aby uniknąć sytuacji, w której studenci danej specjalizacji mieliby wykonywać czynności, do których nie zostali przygotowani na etapie poprzedzającym odbycie praktyk. Przedstawiono zawarte w skorygowanym programie praktyk, umiejętności związane z kompetencjami językowymi osobno dla każdej ze specjalności”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia skorygowała część uchybień wskazanych w przedmiotowej uchwale Prezydium PKA. Nie odniosła się jednak do kwestii progresu kompetencji studentów. Praktyki zawodowe podzielone są na cztery etapy (cztery semestry), przy czym dla każdego z nich określono identyczne efekty uczenia się i treści programowe. Ponadto treści programowe zajęć *praktyki zawodowe* w niewielkim stopniu uwzględniają umiejętności językowe. Te umiejętności pojawiają się tylko w jednym z czterech punktów treści programowych i są określone ogólnikowo jako „kompetencje komunikacyjne” (dla Business Translation: „Kompetencje komunikacyjne w zakresie języka angielskiego w sprawnym i efektywnym funkcjonowaniu przedsiębiorstwa, organizacji”, a dla *Business English with German*: „Kompetencje komunikacyjne w zakresie języka angielskiego a na wybranych specjalnościach także w drugim języku obcym w sprawnym i efektywnym funkcjonowaniu przedsiębiorstwa, organizacji”).

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut częściowo pozostaje w mocy.

11. Kryteria rekrutacji nie zapewniają kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się.

Na kierunek język angielski w biznesie przyjmowani są kandydaci, którzy zdali egzamin maturalny i posiadają certyfikat poświadczający znajomość języka angielskiego na poziomie minimum podstawowym A2 wg ESOKJ. Takie kompetencje wstępne nie umożliwiają osiągnięcia zakładanego dla tego języka poziomu C1 w czasie założonym w programie studiów, co też ten program potwierdza, ponieważ w przypadku *praktycznej nauki języka angielskiego* kompetencje wstępne zostały określone jako B2 ESOKJ. Przyjęte w Uczelni rozwiązanie

polegające na dopuszczeniu w procesie rekrutacji dokumentów innych niż świadectwo maturalne nie jest też zgodne z art. 70 ust. 3 i 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.). Wymagania rekrutacyjne nie obejmują weryfikacji znajomości języka niemieckiego, podczas gdy zajęcia *praktycznej nauki języka niemieckiego* wymagają wstępnych kompetencji na poziomie B1.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, że uznaje zarzut i przedstawia skorygowane zasady rekrutacji na wnioskowany kierunek: „Na kierunek Język angielski w biznesie będą przyjmowani kandydaci, którzy zdali egzamin maturalny i jednocześnie zdali egzamin maturalny z języka angielskiego przynajmniej na poziomie podstawowym. Zgodnie z ESOKJ poświadczą to znajomość języka angielskiego na poziomie B1. W przypadku języka niemieckiego nie stosuje się wymagań rekrutacyjnych”. Wnioskodawca wyjaśnia dalej, iż „W celu umożliwienia osiągnięcia zakładanego dla tego języka [niemieckiego] poziomu B1 w czasie założonym w programie studiów dodatkowo zostały uwzględnione zajęcia z języka obcego w semestrach poprzedzających semestr, w którym rozpoczynają się zajęcia specjalnościowe. Wymiar godzin ustalony został na 60h przez 3 semestry. W obecnej ofercie specjalności w ramach tych dodatkowych zajęć będzie realizowany język niemiecki. Zajęcia te będą miały charakter fakultatywny dla studentów, których znajomość języka niemieckiego nie będzie zgodna z wymaganymi wstępnymi kompetencjami na poziomie A2 dla zajęć z *praktycznej nauki języka niemieckiego*”. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy załączono skorygowane zarządzenie dziekana dotyczące rekrutacji na wnioskowany kierunek (załącznik 6).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia odniosła się do całości zarzutu i wprowadziła skuteczne działania naprawcze.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut stał się bezprzedmiotowy.

12. Nie przyjęto wewnętrznie spójnych i specyficznych dla kierunku zasad dyplomowania. Nie przyjęto spójnych i specyficznych dla kierunku zasad dyplomowania wskazujących na formę i zakres egzaminu dyplomowego, dyscyplinę lub dyscypliny naukowe, w zakresie których może być przygotowywana praca dyplomowa z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów i nie określono merytorycznych kryteriów, jakie powinna spełniać praca dyplomowa. Cele, efekty uczenia się i treści programowe określone dla *seminarium dyplomowego* są tak ogólne, że mogą stanowić część opisu *seminarium* z dowolnej dyscypliny na dowolnym kierunku studiów. Uczelnia zakłada, że prace dyplomowe mają mieć charakter praktyczny, ale jednocześnie dopuszcza, że prace będą rozwiązywać „proste problemy teoretyczne lub praktyczne”.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż dokonała „korekty karty zajęć *seminarium dyplomowe*, uszczegóławiając ją w zakresie specyfiki wnioskowanego kierunku studiów. Nowa karta jest załączona wraz z całym kompletem kart zajęć. Zgodnie z regulacjami dotyczącymi zasad tworzenia projektu dyplomowego projektem dyplomowym może być rozwiązanie lub koncepcja rozwiązania problemu praktycznego z zakresu

studiowanego kierunku, np.: projekt eksperymentu, opracowanie modelu, opracowanie i analiza wyników badań, koncepcja wykorzystania analiz i wyników badań, case study, opracowanie oprogramowania, projekt techniczny, studium porównawcze/ewolucyjne. W opisie programu kształcenia w załączniku nr 1 do wniosku głównego pojawiła się nieścisłość w sformułowaniu wskazująca na dopuszczenie również rozwiązań problemów teoretycznych. Zgodnie z przyjętymi regulacjami projekt dyplomowy może obejmować rozwiązanie tylko problemu praktycznego z zakresu studiowanego kierunku. Wytyczne dotyczące tworzenia projektów dyplomowych są wspólne dla wszystkich kierunków studiów, natomiast specyfika projektu wynika ze specyfiki kierunku studiów i odniesienia do efektów uczenia się. Projekt dyplomowy przygotowany jest w zakresie dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek studiów”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie podjęła skutecznych działań naprawczych. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przedstawiono spójnych i specyficznych dla kierunku zasad dyplomowania wskazujących na formę i zakres egzaminu dyplomowego, dyscyplinę lub dyscypliny naukowe, w zakresie których może być przygotowywana praca dyplomowa, z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów. Nie określono merytorycznych kryteriów, jakie powinna spełniać praca dyplomowa. Cele, efekty uczenia się i treści programowe określone dla *seminarium dyplomowego* są nadal tak ogólne, że mogą stanowić część opisu seminarium z dowolnej dyscypliny na dowolnym kierunku studiów. Mianowicie: zgodnie z kartą zajęć *seminarium dyplomowe* załączoną do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy założenia i cele kształcenia to „Zapoznanie z zasadami pisania pracy dyplomowej oraz metodami badań naukowych, jakie mogą być zastosować podczas pisania pracy; doskonalenie umiejętności pozyskiwania i korzystania z wiedzy naukowej; rozwijanie umiejętności określania celów badawczych, formułowania tez i wniosków, konstruowania badań i instrumentarium badawczego. Celem *seminarium dyplomowego* jest stworzenie przez studentów projektu dyplomowego, w którym studenci powinni wykazać się poprawnym językiem angielskim na odpowiednim poziomie zaawansowania, oraz na wybranej specjalności w mniejszym stopniu również drugim językiem obcym”. Treści programowe tych zajęć to z kolei: „1. Źródła wiedzy naukowej; metody i techniki badań; 2. Etapy i procedura postępowania badawczego; 3. Metody gromadzenia wiedzy w języku angielskim oraz na wybranej specjalności również w innym języku a następnie jej przetwarzanie na odpowiednim poziomie zaawansowania; 4. Obcojęzyczna literatura zajęć; zasady sporządzania bibliografii oraz odsyłaczy; 5. Struktura, wymogi metodyczne i formalne stawiane pracom licencjackim”. Także literatura obowiązkowa i uzupełniająca obejmuje wyłącznie publikacje dotyczące metodologii pracy naukowej oraz redagowania prac dyplomowych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

13. Nie została zapewniona prawidłowa obsada wszystkich zajęć.

Mimo że Uczelnia posiada potencjał kadrowy pozwalający na prawidłową obsadę zajęć, w niektórych przypadkach nie wykorzystuje go prawidłowo, ponieważ na przykład kompetencje językowe jednego z nauczycieli akademickich nie umożliwią prowadzenia zajęć

Uchwała nr 630/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 21 lipca 2022 r.

w języku obcym, a zajęcia w dyscyplinie językoznawstwo powierzono osobie z dorobkiem naukowym w dyscyplinie literaturoznawstwo.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż uznając zasadność zarzutu, dokonała korekty obsady zajęć wymienionych w przedmiotowej uchwale Prezydium PKA. W załączniku 7 przedstawiono wykaz nauczycieli akademickich oraz innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć, a w załączniku 8 – dorobek kadry przewidzianej do prowadzenia zajęć zakwestionowanych w przedmiotowej uchwale.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła nową obsadę trojga zajęć. Jedne zajęcia obsadzono prawidłowo, natomiast dwoje pozostałych nie zostało prawidłowo obsadzonych. Szczegółowe informacje w tym zakresie zostały zawarte w załączniku do uchwały. Tym samym działania naprawcze nie są w pełni skuteczne.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut częściowo pozostaje w mocy.

Biorąc pod uwagę utrzymanie w mocy w całości zarzutów 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9 i 12 oraz częściowo zarzutów 5, 6, 10 i 13, Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wyrażonej w uchwale nr 344/2022 z dnia 19 maja 2022 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
28.07.2022
Stanisław Wrzosek